

Примено: 31.10.2014			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
10	5320	1	

ИЗВЕШТАЈ

од редовниот административен надзор на програмските сервиси на
Јавното радиодифузно претпријатие МРТ Скопје:
Македонска телевизија – Прв програмски сервис (МРТ1) и
Македонска телевизија - Втор програмски сервис (МРТ2),
емитувани на 14 октомври 2014 година

Предмет на надзорот:

Предмет на надзор во согласност со Годишниот план за вршење административен надзор
беа:

- обврските од член 12 од Законот за медиуми (Импресум) и
- обврските од член 51 став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Информации достапни за корисниците).

Констатации:

Со мониторингот на снимките од програмските сервиси на Јавното радиодифузно претпријатие МРТ Скопје: Македонска телевизија – Прв програмски сервис (МРТ1) и Македонска телевизија - Втор програмски сервис (МРТ2), од 14 октомври 2014 година, се констатирани недоследности, како и нецелосно исполнување на некои од обврските за објавување податоци кои произлегуваат од член 12 од Законот за медиуми и член 51 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, а има и обврски кои воопшто не се исполнуваат.

Имено, станува збор за две обврски:

- Едната е спој од одредбите од член 12 ставови 1 и 2 од Законот за медиуми и член 51 став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, а се однесува на објавување податоци преку кои гледачите и слушателите можат да го идентификуваат програмскиот сервис (импресум). Радиодифузерите треба овие информации да ги објавуваат на почетокот или на крајот од аудио, односно аудиовизуелните програмски сервиси.
- Втората се однесува на член 12 ставови 1 и 3 од Законот за медиуми, односно на податоците со чие објавување се идентификуваат поединечните содржини - емисии или новинарски прилози. Овие податоци се емитуваат на соодветно место во емисијата/прилогот.

Двата програмски сервиси не објавуваат импресум на начин со кој би се исполниле барањата од овие членови. Во однос на податоците за поединечните емисии или новинарски прилози – најчесто се идентификуваат водителите на програмата (понекогаш само со име), уредниците, новинарите - автори на одредени прилози и техничкото водство, но постои недоследност (на пример, не сите прилози во вестите имаат идентификувани снимател и монтажер иако очигледно станува збор за сопствена снимка и монтажа), има и емисии кои немаат одјавна шпица (на пример „Спортски вести“ и „Метео“ на МРТ1, „Тор Lajme“ во 10 часот на МРТ2). Исто така, кај анимирани филмови за

деца кои се нахсинхронизирани, забележано е дека при објавување на податоците за екипата која ја направила преработката, е избришана оригиналната екипа (на пример „Сунгерот Боб Панталоновски“), што е нарушување на нивните авторски права – односно на одјавната шпица треба да се објават и оригиналната и екипата која ја прилагодила програмата за македонската публика.

Предлог мерка:

Резултатите од административниот надзор упатуваат на тоа дека програмските сервиси не се запознаени со начинот на кој треба да ја исполнат обврската за објавување импресум, односно податоци за идентификација на програмскиот сервис, како и со тоа кои се други информации за поединечните содржини (емисии или новинарски прилози) треба да ги објават. Имајќи предвид дека ова е прв административен надзор врз телевизиите, предлагаме до сите телевизиски програмски сервиси – и на Јавниот сервис и на ТРД на државно, регионално и локално ниво да им се испрати општ допис – укажување во кое ќе се прецизира начинот на остварување на обврските во зависност од содржината на која се однесуваат со следниве насоки:

1. Телевизиите треба најмалку еднаш дневно (по можност на почетокот од утринскиот дел од програмата) на телоп да ги објават податоците за идентификација на програмскиот сервис (импресум) и тоа:

- Името на давателот на аудиовизуелната медиумска услуга, односно називот;
- Адреса на седиштето и уредништвото на медиумот;
- Име и презиме на одговорното лице на медиумот;
- Име и презиме на одговорниот уредник, односно на уредниците, согласно со внатрешната организација на уредништвото;
- Податоци за контакт со медиумот - телефонски број, адреса на електронската пошта, и/или веб страница;
- Името на надлежното регулаторно тело.

2. Кај дневно – информативните емисии (дневници, вести и сл.) и кај другите информативни емисии составени од повеќе новинарски прилози, телевизиите треба:

- На одјавната шпица да ги објават следниве податоци:
 - Името и презимето на одговорниот уредник на програмскиот сервис;
 - Името и презимето на одговорниот уредник на информативната редакција (доколку има);
 - Името и презимето на одговорниот уредник на конкретното издание на дневникот/вестите/информативната емисија;
 - Името и презимето на ко-авторите (целокупната телевизиска екипа) вклучувајќи ги камерманите, лицето задолжено за техничкото водство на емисијата и други членови од екипата со значаен ангажман во изработка на прилозите/емисијата;
 - Датум на продукцијата (ден, месец и година);
 - Името на друг издавач на медиум од кој е преземен одреден прилог или дел од тој прилог, освен ако со меѓусебен договор поинаку не е уредено.
- Во текот на емисијата, за секој засебен прилог, да ги објават следниве податоци:

- Име и презиме на новинарот – автор на објавениот прилог;
- Име и презиме на снимателот (доколку го имало) и на монтажерот на објавениот прилог.

3. Кај другите авторски емисии (информативни емисии кои не се програмска целина составена од повеќе новинарски прилози; музички, забавни, образовни, играни програми, емисии од културата итн.), телевизиите треба:

- На најавната или одјавната шпица да ги објават следниве податоци:
 - Името и презимето на одговорниот уредник на програмскиот сервис;
 - Името и презимето на одговорниот уредник на редакцијата од која произлегува програмата (доколку има);
 - Името и презимето на уредникот/авторот/водителот на емисијата;
 - Името и презимето на ко-авторите, односно севкупната телевизиска екипа со удел во целината на аудиовизуелното дело;
 - Името и презимето на физичкото лице, односно називот на фирмата носител на авторските права;
 - Потекло на аудиовизуелното дело, а доколку делото е создадено од независна продукција, тогаш информација за него;
 - Датум на продукцијата (месец и година);
- Доколку е применливо, треба да објават и податоци за:
 - Името и презимето на авторите: сценаристот/ите, главниот режисер и главниот снимател;
 - Името и презимето на композиторот, ако музиката е суштински елемент на аудиовизуелното дело;
 - Името на правното лице, односно името и презимето на физичкото лице што го чува користеното културно добро или архивското дело, односно репродукцијата на делото;
 - Името на друг издавач на медиум од кој е преземен одреден прилог или дел од тој прилог, освен ако со меѓусебен договор поинаку не е уредено.
- Доколку во емисиите се емитуваат прилози од други автори, треба да се емитуваат најмалку имињата и презимињата на новинарот и монтажерот на прилогот (и снимателот доколку го имало).
- Овие обврски не се однесуваат на емитувањето поединечни музички спотови, меѓутоа, важат за аудиовизуелни дела составени од низа музички спотови осмислени во посебна програмска целина преку новинарска/уредувачка интервенција.

4. Доколку купените програми се нахсинхронизираат, податоците за екипата која ја прилагодила програмата за македонската публика треба да се објават заедно со оригиналната екипа, а не наместо неа.

5. Овие податоци треба да се објават на сите емитувани програми без оглед дали станува збор за сопствено производство на радиодифузерот, за копродукција, нарачана или купена програма.

*Датум на извршување на административниот надзор:
31.10.2014 година*
